

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/123/2022
Identifikačné číslo spisu: 7702899653
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7702899653.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1./ L.. H. Š., narodený XX. M. XXXX, N., O. XX/A, 2/ L.. Z. Š., narodená XX. Z. XXXX, N., O. XX/A a 3/ L.. S. A., narodený XX. M. XXXX, N., B. X, všetci zastúpení advokátom JUDr. Matejom Sýkorom, Košice, Murgašova 3, proti žalovanému: TRANSMAT spol. s.r.o., Maťovce, Železničná prekládková stanica Maťovce, IČO: 31 688 454, zastúpeného JUDr. Zoltánom Koreňom, advokátom so sídlom v Košiciach, Hrnčiarska 2/A, o odstránenie rampy s príslušenstvom, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. októbra 2021 č. k. 6Co/76/2020-1061, 6Co/77/2020-1061 v spojení s opravným uznesením z 22. apríla 2022 č. k. 6Co/76/2020-1160, 6Co/77/2020-1160, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 20. októbra 2021 č. k. 6Co/76/2020-1061, 6Co/77/2020-1061 v spojení s opravným uznesením z 22. apríla 2022 č. k. 6Co/76/2020-1160, 6Co/77/2020-1160 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) v poradí druhým rozsudkom zmenil rozhodnutie Okresného súdu Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 11. decembra 2019 č.k. 9C/665/2002-835 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Michalovce z 9. marca 2020 č.k. 9C/665/2002-887 tak, že výrokom I. : „, Mení rozsudok vo výroku pod č. I. tak, že zriaďuje za náhradu vecné bremeno spočívajúce v práve užívania nehnuteľností žalovaným a tretími osobami žalovaným poverenými, a to užívania parcely C KN č. XXX/XX orná pôda o výmere 688 m2, zapísanej na LV č. XXX a parcely C KN č. XXX/XX orná pôda o výmere 2856 m2, zapísanej na LV č. XXX, obidvoch zapísaných v kat. úz. G. S. v rozsahu užívania, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva žalovaného k stavbe, a to nakladacej a vykladacej železničnej rampe, postavenej v časti na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve žalobcov s odkazom na znalecký posudok znalca L.. O. C., A. č. 14/2007 zo dňa 3.9.2007 a jeho dodatku č. 2 zo dňa 9.11.2007 v spojení s geometrickým plánom zo dňa 28.5.2007, ktorý sa stáva súčasťou tohto rozsudku“. Výrokom II. : „, Mení rozsudok vo výroku II. tak, že náhradu za zriadené vecné bremeno je žalovaný povinný platiť žalobcom spoločne a nerozdielne vždy k 31.12. toho-ktorého kalendárneho roka vo výške 300,00 eur ročne“. Výrokom III.: „,

Nepriznáva stranám sporu nárok na náhradu trov konania“ . Výrokom IV. „Potvrďuje uznesenie“.

2. Žalobcovia 1/-3/ sa žalobou zo dňa 16. decembra 2002 ako spoluvlastníci pozemku domáhali, aby súd rozsudkom žalovanému nariadil odstrániť z parcel č. XXX/X a XXX/XX, k.ú. G. S. železničnú nakladaciu rampu. Tvrdili, že žalovaný počas doby nájmu pozemkov bez ich súhlasu postavil na parcele č. XXX/X rampu na nakladanie a vykladanie tovaru z vagónu. Nájom skončil. Rampa bola postavená vedľa železničnej koľaje a zasahuje aj do ich parcely č. XXX/XX k.ú. G. S..

3. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom zo dňa 22. decembra 2008 č.k. 9C/665/2002-331 zriadil za náhradu vecné bremeno, spočívajúce v práve užívania nehnuteľností, a to parcel č. XXX/XX - orná pôda o výmere 28 á 56 m², zapísanej na LV č. XXX kat. územia G. S. a parc. č. XXX/X - orná pôda o výmere 21 á 08 m², zapísanej na LV č. XXX kat. úz. G. S., na časti ktorých je postavená časť nakladacej a vykladacej železničnej rampy, a to v rozsahu nevyhnutnom pre užívanie tejto rampy, resp. jej časti postavenej na označených parcelách a to žalovaným , resp. tretími osobami poverenými žalovaným s tým, že žalovaný je povinný platiť k rukám vlastníkov označených nehnuteľností ročne náhradu za zriadenie vecného bremena a to vo výške 4.964.- Sk vždy do 31. decembra kalendárneho roku, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia súdu o zriadení vecného bremena. Odvolací súd na odvolanie žalobcov 1/-3/ uznesením zo dňa 06. decembra 2011, č.k. 4Co/105/2009-331 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie so záväzným právnym názorom.

4. Odvolací súd na s. 7 odôvodnenia uviedol, že : „...odôvodnenie náhrady za zriadenie vecného bremena, je taktiež nedostatočné, čo má za následok aj po tejto stránke, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné. Súd prvého stupňa pochybil, keď v tomto smere neprihliadol na návrh odporcov na doplnenie dokazovania na určenie rozsahu vecného bremena a jeho hodnoty (č.l. 302 spisu). Súd prvého stupňa v prejednávanej veci správne uzavrel, že za súčasného stavu neprichádza do úvahy návrh vlastníka pozemku na odstránenie predmetnej rampy, a to hlavne z dôvodu, že rampa a teda stavba bola postavená v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi, t. j. stavebným zákonom, o čom svedčí aj to, že riadne prebehlo kolaudačné rozhodnutie a bolo vydané rozhodnutie o užívaní predmetnej stavby (rozhodnutie Štátneho dráhového úradu Bratislava č.j. 1012/93-ŠDÚ/K-Rn zo dňa 4.11.1993). Taktiež neprichádza do úvahy ani riešenie upravené v ust. § 135c ods. 2 OZ, t.j. prikázanie stavby za náhradu do vlastníctva vlastníkov pozemku, pokiaľ s tým vlastníkom pozemku súhlasí, keďže rampa sa nachádza sčasti na pozemku navrhovateľov a sčasti na pozemku odporcu. Ako jediné prichádzajúce riešenie do úvahy, správne upravil pomery medzi účastníkmi postupom v zmysle § 135c ods. 3 Obč. zákonníka, a to zriadil vecné bremeno za náhradu. Zriadené vecné bremeno nebolo však na základe geometrického plánu určené, keďže v príslušne vypracovanom geometrickom pláne nebolo dostatočne a účelovo zamerané. Uvedený nedostatok robí po tejto stránke rozhodnutie súdu prvého stupňa predčasné a nepreskúmateľné...“.

5. Odvolací súd ďalej na s.8 usmernil súd prvej inštancie tak, že : „Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude odstrániť vytýkané pochybenia a doplniť dokazovanie v naznačenom smere, t. j. predovšetkým nariadiť vo veci znalecké dokazovanie za účelom vypracovania geometrického plánu so zakreslením rozsahu vecného bremena, ktoré je účelovo zamerané a musí byť obmedzené len na tú časť pozemku, ktorá je nevyhnutná pre užívanie rampy; a to nielen odporcom, ale aj tretími osobami ním poverenými. Zväžiť je potrebné nariadenie znaleckého dokazovania aj na stanovenie náhrady za zriadenie vecného bremena, a len potom znova vo veci rozhodnúť rozsudkom po každej stránke preskúmateľným...“.

6. V ďalšom konaní súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom zo dňa 11. decembra 2019 č.k. 9C/665/2002-835 v spojení s opravným uznesením z 9. marca 2020 č.k. 9C/665/2002-887 výrokom I. zriadil vecné bremeno obsahovo zhodne so svojim predchádzajúcim rozsudkom a súčasne rozhodol, výrokom II., že náhradu za zriadené vecné bremeno je žalovaný povinný platiť žalobcom vždy k 31.12., toho ktorého kalendárneho roka vo výške 200 eur ročne. V odôvodnení uviedol, že rozhodol o výške náhrady, s ktorou súhlasil žalovaný, že ju bude platiť, a to 200 eur ročne. Sumu, ktorú navrhovali žalobcovia, a to vo výške 40 793 eur za rok, súd nemohol akceptovať, keďže vychádzali žalobcovia z toho, že takáto ujma priemerne ročne im vzniká vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania. Keďže však, ako závery znaleckého dokazovania nezohľadnili všetky okolnosti, a bolo potrebné doplniť znalecké dokazovanie, k čomu nedošlo, súd nemohol vychádzať z týchto záverov znaleckého posúdenia, a navyše primeraná náhrada za zriadené vecné bremeno sa nemôže rovnať ujme žalobcov. Bolo potrebné stanoviť riadnu všeobecnú cenu náhrady takéhoto vecného bremena.

7. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie správne upravil pomery strán sporu postupom podľa § 135c ods. 3 OZ a zriadil vecné bremeno za náhradu, keďže od 1. júla 2016 v zmysle ust. § 253 CSP, keď rozhodnutie záviselo od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, správne vyzval žalobcov na zloženie preddavku na znalecké dokazovanie a keďže žalobcovia zložený preddavok nezložili, súd prvej inštancie správne navrhnúť dôkaz na určenie rozsahu užívania, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva žalovaného k stavbe, ako aj náhrady za zriadené vecné bremeno nenariadil. Žalobcovia v tomto smere neunesli dôkazné bremeno. Súd tak v spore mohol vychádzať len z návrhu žalovaného, ktorý súhlasil pre usporiadanie vzťahov do budúcnosti so zriadením vecného bremena, so zreteľom aj na intencie odvolacieho súdu, že v danom prípade je namieste postupovať v zmysle § 135c ods. 3 OZ, a preto súhlasil s náhradou za zriadené vecné bremeno vo výške 300,00 eur ročne, keďže žalobcovia neunesli dôkazné bremeno na preukázanie vyššej, navrhutej náhrady v spore. Odvolací súd doplnil, že žalobcovia na preukázanie dôvodnosti uplatneného návrhu v celom rozsahu, aj keď súd v danom prípade nie je viazaný petítom žaloby a návrhmi strán sporu, mohol predložiť súkromnoznalecký posudok s tým, že ním navrhnuté dôkazy, ako aj vykonané znalecké dokazovanie v konaní, aj keď preukázalo reálnosť podnikateľského zámeru žalobcu, ale žalobca nepristúpil k jeho realizácii, čím podnikateľské aktivity žalobcov ostali len vo sfére jeho subjektívnych predstáv a nie objektívneho zrealizovania. Preto správne súd prvej inštancie ani nemohol prihliadnuť na tieto žalobcom navrhnuté a vykonané dôkazy v spore.

8. Odvolací súd v závere konštatoval, že súčasťou tohto rozsudku sa stáva aj znalecký posudok znalca L. O. C., A. č. 14/2007 zo dňa 3.9.2007 v znení jeho doplnku č. 2, ako aj geometrický plán zo dňa 25.8.2007 (na č.l. 230, 244 a 274 spisu), keďže odvolací súd zistil ich reálnosť použitia pre rozhodnutie v danom spore. Preto v zmysle ust. § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok, keďže vo vyhlásenom znení rozsudok nemohol potvrdiť a ani zrušiť s odkazom na ust. § 390 CSP.

9. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/, 2/ a 3/ v zastúpení advokátom včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Podľa ich názoru sa odvolací súd nezaoberal všetkými ich námietkami, ktoré boli relevantné pre posúdenie veci, resp. sa nimi zaoberal nedostatočne. Odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal s ich námietkami spojenými s postupom upraveným v ustanovení § 135c Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje záväzné poradie spôsobov vysporiadania vzájomných vzťahov strán sporu. V konaní bolo preukázané, že stavba rampy bola na ich pozemkoch postavená bez ich súhlasu a ide o neoprávnenú stavbu podľa § 135c OZ. Zákon v tomto prípade stanovuje spôsoby vysporiadania neoprávnenej stavby tromi spôsobmi, pričom ich poradie je pri rozhodovaní súdu záväzné, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry súdov. Podľa nej sa má najskôr skúmať, či je dôvodné odstránenie stavby, následne prikázanie stavby do vlastníctva vlastníka pozemku a nakoniec iné možnosti vyporiadania ako napr. zriadenie vecného bremena. Zákonná úprava má však v prvej rade chrániť vlastníka pozemku pred neoprávneným zásahom do jeho vlastníctva. Pre účel nariadenia odstránenia stavby predložili podnikateľský zámer, ktorého reálnosť bola preukázaná vykonaným znaleckým dokazovaním. Aj odvolací súd konštatoval jeho reálnosť, ale na vykonané znalecké dokazovanie neprihliadal, pretože žalobcovia nepristúpili k jeho realizácii. Súd však neuviedol, akým spôsobom očakával od nich realizáciu, keď k jeho uskutočneniu bolo potrebné vybudovať novú rampu s inými parametrami, čo vzhľadom na súčasnú rampu nebolo možné. Na realizáciu založili samostatnú obchodnú spoločnosť s predmetom podnikania v oblasti nakladania s iným ako nebezpečným odpadom, prenájmu, skladovania a pomocných činností v doprave. Je podľa nich nemysliteľné, aby investovali svoje finančné prostriedky do podnikateľského zámeru, ktorý je možný realizovať až po odstránení rampy. Aj keď podľa odôvodnenia odvolacieho súdu nešlo o nedovolenú stavbu pre existenciu kolaudačného rozhodnutia, nejde o kritérium, ktoré by malo ovplyvniť rozhodnutie o odstránení rampy. Súd mal prihliadať najmä na záujem vlastníka pozemku, nielen na majetkový a obchodný dopad na vlastníka stavby. Sami navrhli alternatívny žalobný návrh o prikázaní stavby do ich vlastníctva. Neuplatnenie tohto postupu súd prvej inštancie riadne a pravdivo neodôvodnil a odvolací súd sa s ňou nezaoberal a nebral ju do úvahy vo svojom rozhodnutí.

10. S poukazom na špecifickosť prípadu malo byť podľa ich názoru zriadené vecné bremeno nie na časti ale na celých parcelách. Rozhodujúcou pri stanovení výšky náhrady za zriadenie vecného bremena v prospech stavebníka je kompenzácia ujmy vlastníka pozemku s prihliadnutím k miere zavinenia stavebníka vo vzťahu k neoprávnenému vzniku stavby.

11. Namietali, že obmedzenie vlastníckeho práva dotknutého vlastníka pozemku zriadením vecného bremena v prospech stavebníka je mimoriadnym opatrením, ktoré prichádza do úvahy len vo výnimočne v prípadoch. Ak vznikne v dôsledku neoprávneného zásahu do vlastníckeho práva ujma, mal znášať predovšetkým ten, kto do vlastníckeho práva neoprávnenne zasiahol (Rc 42/2001, NS ČR 22 Cdo 1241/2010). Pri rozhodovaní o výške náhrady za vecné bremeno je súd povinný postupovať objektívne zohľadňujúc všetky individuálne okolnosti prípadu a všetky vykonané dôkazy. Pri stanovení náhrady za vecné bremeno nemožno vychádzať len z ceny, za ktorú by bolo v danom čase a mieste dosiahnuť zriadenie vecného bremena zmluvou, ale je treba vychádzať zo skutočnosti, že vlastník pozemku bol obmedzený proti svojej vôli alebo bez jeho vedomia, je potrebné prihliadať k okolnostiam, za ktorých bola neoprávnená stavba zriadená a k ujme postihujúcej vlastníka pozemku (NS ČR 22 Cdo 2145/98, NS ČR 22 Cdo 5459/2007). Rozhodujúcou pri stanovení výšky náhrady za zriadenie vecného bremena v prospech stavebníka je kompenzácia ujmy vlastníka pozemku s prihliadnutím k miere zavinenia stavebníka vo vzťahu k neoprávnenému vzniku stavby. Ak by náhrada za zriadenie vecného bremena nezohľadňovala skutočnú ujmu a obmedzenie práv vlastníka resp. okolnosti, za ktorých došlo k zriadeniu neoprávnenej stavby a bola by stanovená iba podľa cenových predpisov, bolo by to v rozpore so zásadami ochrany vlastníctva. Trvali na výške náhrady za zriadené vecné bremeno 40.793,- Eur ročne.

12. Žalobcovia 1/-3/ ďalej namietali, že postup súdov ohľadom určenia náhrady za zriadené vecné bremeno len na základe všeobecnej hodnoty bez bližšieho odôvodnenia ohľadom neprihliadnutia na skutkové okolnosti veci nemôže obstať, je bezprecedentným porušením práv vlastníkov pozemkov a neprimerane zvýhodňuje vlastníka neoprávnenej stavby. Je nemysliteľné, aby vlastník stavby, ktorá je neoprávnenou stavbou na cudzom pozemku bol po niekoľkých desiatkach rokov vedenia súdneho konania a existencie takejto stavby „sankcionovaný“ iba tým, že bude zaviazaný hradiť (výlučne do budúcnosti) sumu vo výške 300,-Eur určenú bez prihliadnutia na reálny a požadovaný účel využitia pozemkov žalobcami. Konajúci súd taktiež presvedčivo neargumentoval, prečo považoval za správnu výzvu súdu prvej inštancie adresovanú žalobcom na zloženie preddavku na znalecké dokazovanie a prečo iba uviedol, že bolo správne, že súd prvej inštancie správne nenariadil navrhnutý dôkaz na určenie rozsahu užívania, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva žalovaného k stavbe ako aj náhrady za zriadené vecné bremeno. Ďalej namietali priznanie náhrady trov štátu.

13. V závere dovolania navrhovali, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/76/2020, 6Co/77/2020 zo dňa 20.10.2021 zmenil, a to tak, že I./ nariadi odstránenie stavby rampy, alternatívne prikáže rampu do podielového spoluvlastníctva žalobcov, a to v zmysle žalobného návrhu žalobcov, alternatívne zriadi vecné bremeno k pozemkom žalobcov, a to v zmysle návrhu žalobcov, II. žalobcom prizná nárok na náhradu trov konania, a to tak pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom, III. Uznesenie Okresného súdu Michalovce č. k. 9C/665/2002-887 zo dňa 09.03.2020 mení tak, že priznáva štátu náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, alternatívne, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/76/2020, 6Co/77/2020 zo dňa 20.10.2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. Žalovaný v zastúpení advokátom vo vyjadrení zo dňa 18. januára 2022 k dovolaniu žalobcov 1/-3/ uviedol, že odmieta opakované zavádzajúce tvrdenia žalobcov 1/ až 3/ o podanej sťažnosti žalobcov pre úhradu trov konania, ktoré vznikli štátu, keď nahradil znalci znaleckú odmenu, že napriek záverom rozsiahleho dokazovania a vyvrátenia ich tvrdení v podstate veci, znovu argumentujú, že stavba rampy bola postavená bez povolenia na ich pozemkoch. Žalovaný opakuje, že v čase výstavby, ale ani v čase rekonštrukcie žalobcovia ešte neboli vlastníci pozemkov, na ktorých sa časť rampy nachádza. Žalovaný predložil o tom dôkazy a nie je mu jasné, prečo nie je možné na základe predložených dôkazov túto skutočnosť zo strany žalobcov pochopiť. Z opatrnosti a možno aj z dôvodu zdôrazňovania tejto skutočnosti žalovaný argumentáciu opakuje znova. Rekonštrukcia predmetnej rampy, sa uskutočnila v roku 1993 a kolaudácia bola uskutočnená dňa 4.11.1993. Štátny dráhový ústav Bratislava pod sp.zn.963.3/03-ŠDU/V-Sm dňa 27.10.2002 ešte pôvodne právnomu zástupcovi žalobcov M. M.,

reagujúc tak na návrh žalobcov odstrániť stavbu železničnej rampy firmy TRASNMAT s.r.o. Maťovce, oznámil že, stavba rampy bola realizovaná v období mesiacov august až október 1993 a kolaudáciou zo dňa 4.11.1993 bolo jej využívanie povolené, L. Š. a L. A. sa vlastníkami predmetných pozemkov stali až tri roky po vybudovaní spornej rampy. Právny zástupca žalovaného poukazoval na to, že v danom prípade Krajský súd v Košiciach, v zrušujúcom uznesení uložil súdu prvej inštancie nariadiť znalecké dokazovanie čo sa týka rozsahu vecného bremena, ale z dôvodu, že zo strany žalobcov nedošlo k zloženiu preddavku, nebol vypracovaný v tomto znení znalecký posudok. Ďalej odvolací súd pokračoval, že nakoľko nebol zložený preddavok na znalecké dokazovanie, táto skutočnosť má vplyv aj na unesenie dôkazného bremena v spore. Tieto skutočnosti osvedčujú, že tvrdenia žalobcov 1/ až 3/ sťažnosťou proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o povinnosti znášania trov konania štátu rovnakým dielom pre obidve strany sporu je zákonné a sťažnosť žalobcov nie je dôvodná a navrhujú ju zamietnuť.

15. Následne žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom podaní informovali dovolací súd, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je na Okresnom úrade Michalovce, katastrálny odbor v konaní č. Z-858-2021 nespôsobilý na vykonanie zápisu záznamom do katastra nehnuteľností a z tohto dôvodu je nevykonateľný. Súd prvej inštancie nedoplnil zápis v katastri nehnuteľnosti o úradne overený geometrický plán. Geometrický plán, ktorý má byť súčasťou rozsudku nie je úradne overený a nevychádza z údajov katastra. Jediné riešenie vidia v zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu, inak im ostane na liste vlastníctva plomba, ktorá im bráni v ďalšom nakladaní s nehnuteľnosťami.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobcovia 1/ -3/ dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné. Dovolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 449 ods.1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

17. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Dovolací súd vy hodnotil ako nesprávny procesný, ktorý mal za následok ukrátenie práv žalobcov, keď odvolací súd dôkazné bremeno na určenie výšky náhrady za zriadenie vecného bremena priznal žalobcom 1/- 3/. Odvolací súd vyhodnotil že : „... v danom prípade je namieste postupovať v zmysle § 135c ods. 3 OZ, a preto súhlasil s náhradou za zriadené vecného bremena vo výške 300,00 Eur ročne, keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie vyššej, navrhutej náhrady v spore“.

19. Dovolací súd konštatuje, že predmetom konania bol v danom prípade nárok na odstránenie neoprávnenej stavby - nakladacej rampy pre vagóny, sčasti postavenej na pozemku v spoluvlastníctve žalobcov, uplatnený podľa § 135c ods.1 OZ. Ohľadne tohto nároku mali žalobcovia v zmysle čl. 8 CSP dôkazné bremeno.

20. Podľa § 135c ods.3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu začatia konania súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

21. Odvolací súd už v zrušujúcom uznesení zo dňa 06. decembra 2011, č.k. 4Co/105/2009-331 správne ustálil, že jediné prichádzajúce riešenie do úvahy je postup v zmysle § 135c ods. 3 Obč. zákonníka, a to zriadenie vecného bremena za náhradu. V tejto časti súd nebol viazaný návrhom žalobcov. Dovolací súd poukazuje na to, že táto skutočnosť má však aj procesné dôsledky, pretože zriadenie vecného bremena

súdom za náhradu predstavuje hmotnoprávny záujem osoby v prospech ktorej sa zriaďuje - v tomto prípade žalovaného. Vecné bremeno je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva žalovaného k nakladacej rampe. U zvedeného vyplýva, že ide o dôkazné bremeno žalovaného, preukázať primeranosť výšky náhrady, a to znaleckým dokazovaním, ktoré preddavkovo znáša žalovaný. Zriadenie vecného bremena rozhodnutím súdu predstavuje nútené obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods.4 Ústavy SR. Vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu podľa čl. 152 ods.4 Ústavy SR v spojení s čl. 20 ods.4 Ústavy SR za zriadenie vecného bremena je nevyhnutné poskytnúť primeranú náhradu. Táto náhrada musí byť objektivizovaná znaleckým dokazovaním, ktoré je súčasťou dôkazného bremena žalovaného. Pokiaľ žalovaný neunesie dôkazné bremeno na preukázanie primeranej výšky náhrady tak vecné bremeno nie je možné zriadiť, keďže uvedené povinnosti sú v synalagmatickom vzťahu a bez uloženie povinnosti primeranej náhrady vecné bremeno nie je možné zriadiť.

22. Dovolací súd z oznámenia Okresného úradu Michalovce, katastrálny odbor zo dňa 21. apríla 2022 č. 858/2021 adresovaného Okresnému súdu Michalovce zistil, že na základe napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/76/2020 nie je možné vykonať zápis v katastri nehnuteľností. Geometrický plán č. 9C/665/2022, ktorý je priložený k rozsudku č. 6Co/76/2020 nie je overený a nevychádza z údajov katastra. Podľa § 67 ods. 5 zákona č.162/1995 Z. z. katastrálny zákon, pre potreby katastra sa používa len geometrický plán overený aj okresným úradom. Geometrický plán je podkladom na právne úkony, keď údaje doterajšieho stavu výkazu výmer sú vhodné s údajmi platných výpisov z katastra nehnuteľností Predložený geometrický plán uvedenej podmienke nevyhovuje.

23. V ďalšom konaní preto bude potrebné, aby geometrický plán, ktorý má byť súčasťou výroku rozsudku bol listinou spôsobilou na vykonanie záznamu v katastri nehnuteľností. Dovolací súd súčasne poukazuje na to, že je pokiaľ je geometrický plán súčasťou rozsudku tak v zmysle ust. § 58 ods.4, druhá veta vyhlášky MSSR č. 545/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy musí byť pevne spojený s rozsudkom, čím tvorí technickú jednotu listiny rovnopisu rozsudku. Ide o rozdiel ako v prípade, ak by bol v zmysle vyhlášky samostatnou prílohou.

24. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách (tohto) dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok